

Pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien erityisavustukset kalustohankkeisiin vuodelle 2022

Palosuojelurahastolain (306/2003) 14 §:n mukaan rahastosta voidaan myöntää lain tarkoituksen toteuttamiseksi rahaston varojen ja vuosittaisen käyttösuunnitelman puitteissa erityisavustuksia pelastuslaitoksille ja sopimuspalokunnille. Kalustohankeavustusten myöntämisperusteita tullaan tarkentamaan vuoden 2023 avustushausta lukien. Sopimuspalokuntille kalustohankeavustuksia voidaan myöntää vuoden 2022 jälkeen. Pelastuslaitoksille voidaan sen sijaan myöntää Palosuojelurahaston kalustohankeavustuksia enää vuonna 2022.

Rahasto siirtyy vaiheittain toteuttamaan avustushakua valtionhallinnon yhteisen haeavustuksia.fi palvelun kautta. Kyseessä on uusi verkkopalvelu, joka tulee kokoamaan kaikki valtionapuviranomaisten järjestämät valtionavustushaut yhteen paikkaan. Syksyllä 2022 avattava kalustohankehaku vuodelle 2023 saatetaan toteuttaa haeavustuksia.fi palvelun kautta. Haeavustuksia.fi palvelussa tullaan asioimaan Suomi.fi -valtuuksilla. Tarkemmat ohjeistukset haun osalta annetaan myöhemmin.

Avustus voi olla **enintään 40 %** hyväksyttävistä kustannuksista. Kalustohankehaussa on mahdollista hakea avustusta ainoastaan kalustoon, jota ei ole maksettu ennen 31.12.2021.

Palosuojelurahastosta myönnettäviin avustuksiin sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään ja rahasto toimii näissä avustuksissa valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena. Avustusten hakemiseen, myöntämiseen ja maksatukseen sovelletaan muilta osin hakuilmoitusta sekä ohjetta avustuksen hakemisesta Palosuojelurahastosta.

Palosuojelurahaston hallitus on päättänyt kokouksessaan 1.12.2021 julistaa haettavaksi pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien erityisavustukset kalustohankkeisiin vuodelle 2022 seuraavasti:

1. Pelastuslaitoksille myönnettävät avustukset kalusto- ja järjestelmähankkeisiin

Pelastuslaitoksille voidaan myöntää erityisavustusta kaluston tai järjestelmän hankinnasta aiheutuneisiin kustannuksiin, mikäli hankintojen tekeminen on sovittu pelastuslaitosten vastuulle alueen perustamissopimuksessa.

Kaluston osalta yksikköhinnan tulee olla vähintään 30 500 euroa (sis. alv). Yksittäisen harjoitusalueen kontin yksikköhinnan alaraja on 12 500 euroa (sis. alv).

Normaaliolojen hälytysjärjestelmää käsitellään yhtenä kokonaisuutena. Järjestelmän yhteiskustannusten tulee olla kuitenkin vähintään 30 500 euroa (sis. alv), vaikka siihen kuuluvien laitteiden yksikköhinta olisi alle 30 500 euroa (sis. alv) ja laitteiden hankinta ajoittuisi usean vuoden ajalle.

Pelastuslaitoksille voidaan myöntää erityisavustusta myös pelastustoimen kenttäjohtamisjärjestelmän päätelaitteiden hankintoihin. Avustusta haetaan samoin ehdoin kuin muita pelastuslaitosten kalusto- tai järjestelmähankkeita. Yhden päätelaitteen hyväksyttävä enimmäishinta on 6 100 euroa (sis. alv). Päätelaitteella tarkoitetaan pelastustoimen ajoneuvoihin tai paloasemille asennettavia kiinteitä työasemia, joihin kuuluu tietokonepääte, VIRVE-päätelaite sekä antennivarustus tai muu vastaava kokonaisuus. Perustellusta syystä voidaan kenttäjohtamisjärjestelmään kuuluvana järjestelmän osana myöntää erityisavustusta myös yksiköiden paikannukseen ja seurantaan tarkoitettujen erillisten VIRVE-päätelaitteiden hankintaan. Näiden päätelaitteiden käyttötarkoitus ja määrä tulee perustella erikseen hakemuksessa.

2. Sopimuspalokunnille myönnettävät avustukset kalustohankkeisiin

Avustusta voidaan myöntää sopimuspalokunnille ja muille vastaaville yhteisöille, jotka ovat solmineet palokuntasopimuksen alueen pelastustoimen kanssa, mukaan lukien tehdas-, laitos- ja sotilaspalokunnat. Tehdas-, laitos- ja sotilaspalokuntien osalta avustuksen tarvetta ja määrää harkittaessa otetaan huomioon pelastuslaitoksen hälytystehtäviin osallistuminen. Pääsääntöisesti tehdas-, laitos- ja sotilaspalokunnille voidaan myöntää avustusta korkeintaan 20 % hankkeen hyväksytyistä kustannuksista.

Sopimuspalokunnille voidaan myöntää erityisavustusta yksikköhinnaltaan yli 20 000 euron (sis. alv) kaluston hankinnasta aiheutuneisiin kustannuksiin. Alle 20 000 euron kalustohankkeisiin haetaan avustusta sopimuspalokuntien pienavustushaun kautta.

Sopimuspalokunnille voidaan myöntää kalustohankeavustusta ainoastaan sellaisiin miehistöajoneuvoihin, joissa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle (ajoneuvolaki 20 §).

Kalustohankkeita koskevat yleisedot

Mikäli hankinnan yhteydessä luovutettavaan vaihto-omaisuuteen on saatu Palosuojelurahaston avustus eikä avustuksen käyttöaika ole umpeutunut, aiemmin maksetusta valtionavustuksesta tehdään takaisinperintä. Takaisin perittävä määrä korkoineen voidaan periä siten, että se vähennetään samalle valtionavustuksen saajalle maksettavasta muusta saman valtionapuviranomaisen myöntämästä valtionavustuksesta. Mikäli luovutettavaan vaihto-omaisuuteen ei ole saatu rahaston avustusta tai avustuksen käyttöaika on umpeutunut, kohdellaan vaihto-omaisuutta samoin kuin muuta omarahoitusosuutta. Vaihto-omaisuus ei tällöin vaikuta avustuksen määrään.

Palosuojelurahaston myöntämässä valtionavustuksissa omaisuuden käyttöaika on 5 vuotta, kun avustus on myönnetty kevyen pelastusajoneuvon hankintaan (esim. miehistöauto, johtoauto). Omaisuuden käyttöaika on 10 vuotta, kun avustus on myönnetty raskaan pelastusajoneuvon (esim. sammutusauto, säiliöauto) tai muun kaluston hankintaan (esim. väestöhälytin). Palosuojelurahaston määräämä omaisuuden käyttöaika lasketaan päätöksentekopäivästä. Omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta ei saa luovuttaa toiselle avustuspäätöksessä määrättyinä avustuksen kohteena olevan omaisuuden käyttöaikana.

Valtionavustuslain 30 §:n (kuittaus) mukaan palautettava tai takaisin perittävä avustuksen määrä korkoineen voidaan periä siten, että se vähennetään samalle valtionavustuksen saajalle maksettavasta muusta saman valtionapuviranomaisen myöntämästä valtionavustuksesta. Valtionavustuslain mukainen kuittaus voidaan anomuksesta tehdä esimerkiksi kolarissa käyttökelvottomaksi käyneelle ajoneuvolle. Edellytyksenä kuittaukselle on, että uutta omaisuutta käytetään samaan tarkoitukseen kuin aiemmin myönnetyllä avustuksella hankittua omaisuutta.

Palosuojelurahaston avustuksella hankitun ajoneuvon omistus- ja hallintaoikeus voidaan rekisteröidä ainoastaan avustuksen hakijalle. Avustettavissa hankkeissa ei voi käyttää leasingrahoitusta hankkeiden rahoitusmuotona.

Avustuksella hankittavan ajoneuvon tulee täyttää sisäministeriön asetuksen pelastusautoista (818/2010) määräykset ja olla [pelastusajoneuvon yleisoppaan](#) määrittelyjen mukainen.

Julkisten hankintayksiköiden tulee noudattaa lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) Palosuojelurahaston avustuksella hankittavan omaisuuden hankintamenettelyssä.

Valtionavustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä Palosuojelurahastolle avustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta valtionavustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta. Palosuojelurahasto tekee tarkastuskäyntejä myöntämiinsä avustuskohteisiin osana avustuskäytäntöjen valvontaprosessia.

Myönteisen avustuspäätöksen saaneille lähetetään Palosuojelurahastosta ajoneuvoon kiinnitettävä tarra, jossa kaluston todetaan olevan Palosuojelurahaston avustama. Tarra kiinnitetään näkyvälle paikalle auton koriin, esimerkiksi oveen tai kylkeen. Tarra tulee pitää kalustossa avustuspäätöksessä määritellyn omaisuuden käyttöajan.

Kalustohankkeita koskevat hakuohjeet ja hakuajat

Hakemukset tulee tehdä kalustohakulomakkeella. [Hakulomake ja pelastuslaitoksen lausuntolomake](#) löytyvät rahaston verkkosivuilta. Hakemuslomakkeelta tulee ilmetä kaikki hankkeeseen oleellisesti liittyvät tiedot. Lomakkeet täytetään ja tallennetaan sähköisesti (Word-muodossa) ja toimitetaan liitteineen sähköpostitse aluehallintovirastoon. Sähköposti tulee nimetä seuraavasti: Hakijaorganisaation nimi, hankkeen nimi, kalustohankehakemus 2022. Sähköpostiviestissä tulee ilmoittaa sähköpostissa olevat liitetiedostot sekä yhteyshenkilön ja organisaation täydelliset yhteystiedot.

Mikäli asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä, hakemusta ei tarvitse tulostaa ja allekirjoittaa. Hakemuksen allekirjoituskenttään tulee kuitenkin täyttää paikka, aika sekä hakijan nimi ja virka-asema.

Kustakin haettavasta kalustoavustuksesta tulee tehdä oma erillinen hakemuksensa. Palosuojelurahastossa on käytössä sähköinen asianhallintajärjestelmä, josta sähköisiä asiakirjoja ei voida erottaa toiseen hakemukseen. Jokaiseen hakemukseen tulee liittää kyseistä hanketta koskeva kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma. Päätelaitehankinnoista (ja järjestelmistä) tehdään kuitenkin vain yksi hakemus, vaikka hankittavia päätelaitteita olisi useita.

Aluehallintovirastoja kehoitetaan varmistamaan, että hakijat käyttävät oikeaa lomaketta ja että vaadittava lausuntolomake ja pakolliset liitteet toimitetaan hakemuksen mukana Palosuojelurahastoon.

Avustusta haettaessa ja myönnettäessä otetaan huomioon arvonlisäverokustannuksina vain ne maksetut arvonlisäverot, jotka jäävät hankkeen lopullisiksi kustannuksiksi ja joista avustuksen saaja ei saa palautusta. Mikäli arvonlisäveron luonteesta on epäselvyyttä, hakija on velvollinen selvittämään asian. Pelastuslaitosten hankkeissa arvonlisävero ei ole hyväksyttävä kustannus.

Ajoneuvotyyppikohtainen enimmäisavustus on määritelty liitteessä. Avustusta voi hakea sekä uuteen että käytettyyn kalustoon.

Hakijan tulee pyytää hankintaan hyvissä ajoin alueen pelastuslaitoksen lausunto ja toimittaa lausunto yhdessä hakemuksen kanssa aluehallintovirastolle määräaikaan mennessä.

Pelastuslaitosten tulee asettaa alueensa kaikki kalustohankehakemukset (mukaan lukien päätelaitehakemukset ja sopimuspalokuntien hakemukset sekä harjoitusalueen kontit) perusteltuun tärkeysjärjestykseen erikseen omien hankkeidensa sekä sopimuspalokuntien hankkeiden osalta.

Hakemukset tulee toimittaa oman alueen aluehallintovirastolle ja Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle näiden antamaan määräaikaan mennessä. Rahasto toivoo, että hakijoiden tasapuolisen kohtelun vuoksi aluehallintovirastot noudattaisivat yhteistä määräaika. Palosuojelurahasto suosittelee kalustohankkeiden määräajaksi 8.2.2022.

Keskusteltuaan pelastuslaitosten kanssa aluehallintovirastojen ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen tulee asettaa oman alueensa kaikki kalustohankehakemukset kahteen perusteltuun kiireellisyysjärjestykseen; erikseen pelastuslaitosten ja erikseen sopimuspalokuntien hankkeiden osalta ja toimittavat hakemukset perusteluineen Palosuojelurahastolle sähköpostitse viimeistään 1.3.2022 osoitteeseen psr.sm@govsec.fi.

Mikäli toimitettu hakemus on puutteellinen, rahasto pyytää tarvittaessa hakijaa täydentämään hakemustaan. Täydennyspyynnössä ilmoitetaan, miltä osin hakemusta on täydennettävä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemusta sekä toimittaa rahastolle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Jo toimitettuja asiakirjoja ei kuitenkaan voida korvata uusilla.

Täydennykset tulee toimittaa rahastoon kalustohankkeiden osalta viimeistään 7.3.2022, jotta ne voidaan huomioida hakemusten käsittelyssä. Hakijan on kuitenkin hyvä huomioida, että aluehallintoviranomaiset asettavat hakemukset kiireellisyysjärjestykseen heille toimitettujen asiakirjojen pohjalta. Jos hakija ei saa sähköpostin lähettämisestä automaattista kuittausta, hakijan tulee varmistaa, ovatko hakemusasiakirjat saapuneet rahastoon perille.

Aluehallintovirastoja pyydetään tiedottamaan hakumenettelystä ja -aikataulusta pelastuslaitoksia. Pelastuslaitoksia kehoitetaan ohjeistamaan alueensa sopimuspalokuntia hakumenettelystä ja -aikataulusta. Aluehallintovirastoja pyydetään toimittamaan tiedote myös Palosuojelurahastolle.

Päätökset kalustohankkeista tehdään rahaston hallituksen kokouksessa toukokuussa 2022.

Päätösluettelo julkaistaan rahaston verkkosivuilla.

Tiedusteluihin vastaa Palosuojelurahaston sihteeristö, sähköposti psr.sm@govsec.fi sekä erityisasiantuntija Ira Nikoskinen, sähköposti ira.nikoskinen@govsec.fi, puh. 0295 488 285 ja pääsihteeri Johanna Herrala, sähköposti johanna.herrala@govsec.fi, puh. 0295 488 460.

Helsingissä 1.12.2021

Palosuojelurahaston hallitus

Tiedoksi

SM/Pelastusosasto
Aluehallintovirastot
Pelastuslaitokset
Ahvenanmaan maakunnan hallitus

Liite

Kalustohankintojen enimmäisavustukset vuonna 2022

Avustus voi olla enintään 40 % hyväksyttävistä kustannuksista. Kalustohankintojen euromääräiset enimmäisavustukset vuonna 2021 ovat seuraavat:

	Enimmäisavustus, euroa
Miehistö-, miehistö/ensivasteauto	16 000
Johtokeskusauto	32 000
Kevytyksikkö (operatiivisessa käytössä oleva kärkiyksikkö, kevyt sammutusauto tai vastaava)	48 000
Säiliöauto (ei miehistötilaa)	56 000
Sammutusauto	64 000
Säiliösammutusauto/raivausauto, palovene jne.	72 000